

Sajtótájékoztató***2021. március 24.*****A MAGYAR GAZDASÁG HELYZETE ÉS KILÁTÁSAI 2020-2021-ben****Elhúzódó járvány, lassú kilábalás****ÖSSZEFOGLALÁS**

Több mint egy éve tombol világszerte a Covid-19 okozta járvány, és még nem látszik a vége. 2020-ban a pandémia el idézte keresleti és kínálati sokkok a második világháború óta nem tapasztalt visszaesést okoztak, különösen a fejlett országokban. A járvány hatására megszakadtak a nemzetközi termelési láncok, 10 százalékkal zuhant az áruk és szolgáltatások globális kereskedelme. A magyar gazdaság 5 százalékos visszaesése az európai mezőnyben közepesnek számít, ám a közép-kelet-európai térségben az egyik legrosszabb teljesítményt tükrözi, jóllehet a magyar kormány látszólag jelentős, a GDP 30 százaléka ráugró összeget fordított a kettős krízis leküzdésére.

A nagymértékű visszaesésben a magyar gazdaság nyitottsága és a járműiparra koncentrálódó exportszerkezete mellett a nem kellően hatékony válságkezelés is szerepet játszott. A magyar kormány a munkaalapú társadalom eszményére hivatkozva a nem pótolta elégséges mértékben a járvány miatt kieső jövedelmeket, és így nem ösztönözte kellően a gazdaság felfejlesztését. A hatékony válságkezelést az is gátolta, hogy a járvány okozta egészségügyi és gazdasági krízis leküzdésére létrehozott tetemes pénzalapok jelentős hányada valójában nem a kitűzött célokat szolgálta, hanem korábban eldöntött, illetve hatalmi vagy üzleti haszonszerzést szolgáló fejlesztéseket finanszírozott. A válságkezelés eredményességét a magyar kormánynak az a tévesnek bizonyult feltevése is rontotta, hogy átváltás volna az egészség és a gazdaság védelme között. A tavalyi lezárások és az idén tavaszi szigorítások emiatt bekövetkezett késlekedése a Covid-halálozási ráta tragikus megugrásához vezetett anélkül, hogy érzékelhető gazdasági haszonnal járt volna.

A magyar gazdaság hanyatlása a külső egyensúlyi helyzet javulásával járt együtt. A csökkenő fogyasztás és beruházás mérséklődés importigénye meghaladta az export (főleg a turizmushoz köthető) hanyatlását, a folyó fizetési mérleg pozícióját pedig a korábbinál kisebb jövedelemkiáramlás javította. A válságkezelés címén elköltött, bár valójában csak részben azt szolgáló tetemes pénzek hatására jelentősen felduzzadt azonban az államháztartás folyó

hiánya és az adósságráta. A pandémia miatt megrendült befektetési bizalom és a tovább lazuló jegybanki politika hatására tíz százalékkal gyengült a forint az euróhoz képest. Erősödött ugyanakkor háztartások megtakarítási hajlandósága és képessége, amit a korlátozott költési lehetőségek és az óvatossági megfontolások mellett a törlesztési moratórium is növelt. A megtakarítások szerkezetében a járvány hatására végbement változások a társadalom vagyoni-jövedelmi polarizálódását tükrözik.

A munkaerőpiaci és az inflációs folyamatok a KSH adatai szerint csak mérsékelten romlottak. A válság okozta gondok egy részét azonban a metodikai okokból a hivatalos statisztika nem tükrözi. A reálkeresetek a valóságban jóval kevésbé estek, mint amit a KSH kimutat, mivel ez nem öleli föl az ötnél kevesebb főt foglalkoztató cégeknél, valamint a részmunkaidőben dolgozókat, akiket a jelen válság az átlagosnál jobban sújt. Az álláskereső nehézségei miatt a munkájukat elvesztők egy része sem a munkanélküliek táborát, hanem az inaktívakat gyarapítja a hivatalos statisztikában. A járvány okozta válságban megugró élelmiszer- és csökkenő üzemanyagárak miatt (aminek valós hatását nem tükrözi az éves fogyasztói kosár) az infláció mutatója is lefelé torzít.

A *makrogazdasági előrejelzés* készítését 2021 tavaszán megnehezíti, hogy országunkban és Európa más részein is felívelben van a járvány harmadik hulláma, amelynek megfékezése újabb korlátozásokat tett szükségessé. Az idei évre szóló prognózisunk annak feltételezésére épít, hogy Magyarországon és a fontosabb gazdasági partnereinknél a vakcina széleskörű elterjedése nyárra lehetőséget teremt a kiterjedt korlátozások feloldására, nagyjából rendezdik az ország külgazdasági helyzete, helyreállnak a beszállítói kapcsolatok. A háztartások fogyasztása a reáljövedelmek korábbinál szerényebb növekedése és a biztonsági tartalékképzés következtében csak lassan épül fel, de a beruházások nagyobb lendületet vehetnek. A GDP 3,8 százalékkal bővülhet az idén, de reálértéke elmarad a 2019. évitől. A háztartások megtakarításai magas szinten maradnak, a törlesztési moratórium várható megszűnése azonban mind a lakossági és vállalati körben, mind a bankoknál gondokat okozhat.

A megélénkülő gazdaságban romlik a külső egyensúlyi helyzet: csökken a külkereskedelem többlete, a folyó fizetési mérleg újra deficitessé lesz, a külső finanszírozási többlet lepad. A jegybanki és a költségvetési politika egyaránt tovább lazul, a gazdaságpolitika prociklikussá válik. Az MNB mind a vállalati, mind az állami körben bővíti a kötvényvásárlásait, a kamatemelést pedig a toleranciahatárt átlépő infláció mellett is ódzkodik. A kormány a már tavaly erősen felduzzadt államháztartási hiány további növelésével élénkíti a külső hatások miatt egyébként is feléledő gazdaságot. Mindezek következtében év végére 4 százalékpont fölé emelkedik az infláció és tovább gyengül a forint.

Az erősödő állami aktivizmus, a kiterjedt jegybanki és kormányzati támogatások következtében megnövekszik a gazdaság szereplőinek függősége az államtól, ami gyengíti innovációs képességüket és akadályozza a magyar gazdaság megújulását, versenyképességének javulását.

1. VILÁGGAZDASÁGI KERETEK

2020-ban a *globális kibocsátás* mintegy 3,5 százalékkal esett vissza. A fejlett országok közel 5, a feltörekvők 2,4 százalékkal teljesítettek rosszabbul, mint 2019-ben. A világgazdaság centrumai közül az *eurózónában* volt a legnagyobb a gazdasági visszaesés, meghaladta a 7 százalékot. A *japán* gazdaság 5, az *amerikai* 3,5 százalékkal zsugorodott, a világgazdaság centrumai közül egyedül a *kínai* GDP tudott bővülni. A magyar gazdaság szempontjából meghatározó *Németország* gazdasága 10 év növekedés után 5 százalékkal esett vissza. A feldolgozóipar a második félévben magára talált, döntően a felfelé leg Kínából táplált külpiaai kereslet élénkülésére támaszkodva. A német vállalatok ismét gyorsan alkalmazkodtak a külpiaai konjunktúra regionális alakulásához, amit jól jelez, hogy kínai exportjuk volumene emelkedett, és így Kína a második legnagyobb német exportpiaccá vált.

A gazdaság összeomlása világszerte kiélezte a *munkaerő piaci helyzetet*. Az Európai Unióban az általánosan elterjedt *škurzarbeitő* és egyéb foglalkoztatást támogató intézkedések miatt a munkanélküliségi ráta 2020 decemberére csupán 7,5 százalékra nőtt az előző évi 6,5 százalékról, bár ezt az is segítette, hogy a munkanélkülivé válók egy része a karantén intézkedések miatt nem tudott aktívan munkát keresni, s így nem került be a nyilvántartásba. Az európainál rugalmasabb, nem a munkahelyeket, hanem a munkavállalókat védő *amerikai* munkaerő-piacon a tavaszi lezárások idején hirtelen 15 százalék közelébe emelkedett a munkanélküliségi ráta, majd a nyitás hatására az év végére 6 százalék közelébe esett vissza.

A koronavírus-járvány nyomán nem alakultak ki nemzetközi egyensúlytalanságok, sőt a folyó *fizetési mérleg pozíciói* kiegyenlítettebbé váltak, mérséklődött a kínai szufficit és az amerikai deficit. Az *olajárak* 2020 áprilisában összeomlottak, majd a nyár elejétől lassú emelkedés kezdődött, és novemberig 40-50 dollár körül stabilizálódtak. A 2018 negyedik negyedéve óta lassuló *világkereskedelem* 2020 második negyedévében 18 százalékkal zuhant. A járvány szétzúzta a világgazdaság tartópilléreit: a nemzetközi termelési láncok megszakadtak, a külföldi közvetlen ke-áramlások 42 százalékkal zsugorodtak, a globális áru- és szolgáltatáskereskedelem 2020-ban közel 10 százalékkal zuhant. A jelen krízis az egyébként válságállóbb szolgáltatáskereskedelmet is erősen sújtotta.

Prognóziskészítésünk idején éppen újabb lezárások történnek Európa egyes országaiban, ahol gyorsan nő a fertőzöttség az új vírusmutációk miatt, és túlterheltek az egészségügyi rendszerek. A vártnál lassabban halad a vakcinák beadása, egyes országokban az oltásokba vetett bizalom is alacsony. A gazdasági nehézségek fokozódása miatt erősödhet a társadalmi nyugtalanság, és a pénzügyi rendszert is megterhelő további vállalati csődök várhatók. Más országokban, ahol gyorsan nő az átoltottság és csökken a fertőzöttek száma, a lezárások helyett az újraindítás válik egyre gyakoribbá. Mindkét esetben gyors tovaterjedési hatás lehetséges. A valószínűbbnek látszó pozitív esetben a bizalom gyorsan helyreáll, így bővül a fogyasztás, a beruházások, a foglalkoztatás, amely a jövedelmek további növekedéséhez és további keresletemeléshez vezet, a negatív forgatókönyv szerint azonban éppen ellenkező tendenciák mehetnek végbe. A pozitív folyamatokat két, a járványhoz nem kötődő, de a korábbi világgazdasági folyamatokat erősen terhelő konfliktus megoldódása is erősíti: a megállapodás nélküli brexit elkerülése és az új amerikai elnök hivatalba lépése.

Prognózisunkban egy mérsékelten optimista scenáriót vázolunk fel. A fejlett világban és néhány feltörekvő országban az átoltottság nyárra válhat széleskörűvé, és a gazdaságok fokozatos nyitása mellett erősödhet a gazdasági aktivitás, amit a támogató pénzügypolitikák továbbra is segítenek. A meghatározó jegybankok 2022 végéig fenntartják irányadó rátáik 0 közeli szintjét, és folytatják eszközvásárlási programjukat. További növekedéstámogatást jelentenek a fejlett világ fiskális ösztönző csomagjai, amelyek hatása a világgazdaság többi régiójára is tovaterjed. Várakozásaink szerint a globális növekedés így 5 százalék lehet, ami kompenzálja a 2020-as visszaesést. Regionálisan azonban eltérő folyamatok várhatók. A fejlett országok együttesen 4 százalékos dinamikája elmarad a tavalyi visszaeséstől, az USA 5-6 százalék közötti üteme meghaladja azt, az eurózónában és Japánban várható 4, illetve 3,2 százalékos növekedés azonban nem lesz elég a helyreállítódáshoz. A hazai folyamatok szempontjából meghatározó német gazdasági növekedés 3,2 százalékos lehet.

Különösen nagy bizonytalanság övezi az infláció ideji alakulását. Az IMF a fejlett országok esetében 1,3, a feltörekvőknél 4,2 százalékos inflációt jelez, az Európai Bizottság az EU-országokra 1,5, az eurózónára 1,4 százalékos áremelkedést prognosztizál. A nyersanyagárak (különösen a fémeké) és az olajárak, a szállítási költségek néhány hónapja tartó erős teljes emelkedése, valamint a példátlan pénzbeli és ár teljes inflációs nyomást jelent, így véleményünk szerint a fejlett országokban 2,2, a feltörekvőben pedig 5,2 százalékos fogyasztói áremelkedés várható. Az olajárak az év egészében 21-25 százalékkal növekedhetnek. A világkereskedelem a globális növekedés élénkülésével párhuzamosan bővülni fog, elsősorban az áruforgalom élénkülése miatt. A szolgáltatás-kereskedelem, és azon belül különösen a turizmus és az üzleti utazások helyreállítódása sokkal lassúbb lesz. Az áruk- és szolgáltatások globális forgalma 8 százalékkal lehet magasabb a tavalyinál.

2. A MAGYAR GAZDASÁG DINAMIKÁJA

2.1. A GDP alakulása

2020 végén a vártnál kevésbé esett vissza a magyar gazdaságban a bruttó hazai termék. Az 5,1 százalékos csökkenéssel az európai középmezőnybe sorolódtunk, az ennél kisebb GDP-csökkenéssel sikerült megúszniuk az esztendő a baltiakkal (és általában az északi országokkal), Lengyelországnak, Romániának és Bulgáriának. Pedig a Pénzügyminisztérium értékelése szerint nálunk világviszonylatban is kiemelkedő összeget, a GDP 30 százalékát fordította a kormány a járvány és a gazdasági válság elleni védekezésre.

Kínálati oldalról nézve az infokommunikáción és a pénzügyi szférán kívül minden területen csökkent a GDP. Kedvezetlen helyzet alakult ki a mezőgazdaságban: az elmúlt évi stagnálást hét százalékos visszaesés követte, noha az ágazatot kevésbé érintette a járvány. A legnagyobb, 32 százalékos visszaesés a vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás terén következett be, ezt követte a korlátozásoktól erősen sújtott szállítás és raktározás. Nagyon gyengén teljesített az építőipar és a lezárások miatt a művészeteket, szabadidőeltöltést és a sportot magába foglaló ágazat, amely a nyári nyitások ellenére is 10 százalékkal esett vissza. A keresleti oldalon is mint az a válságokban lenni szokott, a fogyasztás kevésbé szenvedett törést, mint az állóeszköz-felhalmozás. A GDP-ben mért export viszont nagyobb mértékben

esett vissza az importnál, ami fként a turizmussal összefügg szolgáltatásexport csökkenésének volt betudható.

2021-re vonatkozó prognózisunknál abból a feltételezésből indultunk ki, hogy a koronavírus-járvány harmadik szakasza miatt a szigorú korlátozások részbeni feloldására május vége előtt nem kerül sor, a lakosság életének normális mederbe való visszatérésére pedig csak 2022-ben számíthatunk. Feltételezésünk szerint a háztartások fogyasztása lassan épül csak fel, részben a fogyasztás fizikai korlátozása, részben a reáljövedelmek korábbiaknál szerényebb növekedése, részben a járvány elhúzódása miatti bizonytalansággal erősödő biztonsági tartalékképzés következtében. Ezért a *fogyasztás 2021-ben várhatóan még csupán 3 százalékos bővüléssel járul hozzá a GDP növekedéséhez*. Az állóeszköz-felhalmozás viszont nagyobb lendületet vehet, mivel a beruházásoknak nincs olyan szoros kapcsolata a lezárásokkal, mint a lakossági fogyasztásnak. Az elhalasztott beruházások pótlása már a múlt év utolsó negyedében megindult, a nagy cégeknek folyósított százmilliárdos támogatások és kedvezményes hitelek pedig pénzügyi oldalról teszik lehetővé a *bruttó állóeszköz-felhalmozás 6 százalékos növekedését*. Emiatt az import a tavalyi visszaesés után felpörög, ám mivel főbb piacainkon lassú lesz a helyreállítás, a GDP-ben számított export növekedése elmaradhat.

A *GDP 3,8 százalékos bővülését* prognosztizáljuk 2021-re. Ám ennél kisebb lehet a gazdaság növekedése, ha a koronavírus újabb és újabb mutációi, vagy Európában a nyájimmunitás lassúbb kialakulása miatt a járvány elhúzódik.

2.2. Beruházások

A beruházások alakulását **2020**-ban nagyrészt a járvány irányította. A négy növekedést mutató ágazat közé került az egészségügy és az on-line megoldások felfutásával az oktatás, valamint az informatika. Az ingatlanügyletek első sorban a kormányzati kedvezmények nyomán fellendültek lakásépítésekhez kapcsolódóan váltottak magasabb ütemre. Másutt mindenütt estek a beruházások. Nagyobb mértékben a piaci szolgáltatásoknál, ahol a kereslet számottevően visszaesett (szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, kereskedelem, gépjármű javítás, szállítás, raktározás, művészet, szórakoztatás, szabadidő és az egyéb üzleti tevékenységet segítő szolgáltatásoknál). De a korábbi jelentős fejlesztések után az energiaszektor, a vízgazdálkodás, a pénzügyi szféra és az építőipar állóeszköz-befektetései is zsugorodtak. A mezőgazdaságban az uniós források elapadása miatt estek a beruházások, a feldolgozóiparban pedig a járvány hatásán túlmenően a korábbi beruházási fellendülés csengett le. A feldolgozóipari termelés közel felénél a 20 százalékot is meghaladta a beruházások zuhanása, ami mögött a piaci értékesítési és beszerzési problémák okozta leállások miatt romló üzleti kilátások álltak. A beruházások zömét tavaly is az építési jellegűek adták, a versenyképességet közvetlenebbül erősítő gépek és berendezések fejlesztésének növekedési üteme az átlagosnál nagyobb mértékben esett. Az is kedvezőtlen, hogy a beruházások visszaesése a vállalkozások körében nagyobb volt (és még a GDP-ben mért rátájuk is csökkent), mint amiket a költségvetésből finanszíroztak.

A koronavírus elleni vakcinák széleskörű beoltása nyomán **2021**-ben már minden területen lendületet vehetnek az állóeszköz-beruházások. A hazai és a külföldi kilátások

javulása felélesztheti a cégek elhalasztott fejlesztéseit. Ezek jelentős kormányzati és jegybanki támogatásokra is számíthatnak, mivel az Európai Unió feloldotta a vállalkozások támogatásának tilalmát és megemelte az állami garanciavállalás mértékét. A közepes és a nagyvállalatok állóeszköz-fejlesztéseit a versenyképesség növelésének ígéretével megpántlikázott és jórészt már meg is ítélt több százmilliárd forintra tehető, vissztehermentes támogatás segíti. Hitelekhez is olcsón juthatnak és kötvénykibocsátásuk nagy részére az MNB biztos piacot jelent. A kormány újabb ösztönzőkkel támogatja a lakásépítéseket és felújításokat. A költségvetésből finanszírozott beruházásokat a már kiutalt (megellegezett) uniós források, valamint a helyreállítási alapnak az év második felétől megnyíló pénzcspajjai futtathatják fel. A nemzetgazdaság egészében *a beruházások 7 százalékos bővülését várjuk* 2021-ben, bár a külpiaok helyreállításának bizonytalansága és a járvány hazai elhúzódása miatt ennél kisebb is lehet.

2.3. Keresetek

A pandémia jelentős hatást gyakorolt a munkaerő piacra. Míg azonban a foglalkoztatási és a munkanélküliségi mutatók lényegesen romlottak, addig a bérfolyamatok ó a hivatalos statisztikában legalábbis ó csak szerény mértékben változtak. A KSH adatai szerint az átlagkereset 9,7 százalékos növekménye mindössze 1,7 százalékponttal maradt el az előző évtől. Ez azt a paradox helyzetet tükrözi, hogy az átlagos reálkereset 6,2 százalékkal nőtt, miközben a GDP 5 százalékkal csökkent. A *hivatalos* kereseti adatokban tehát nem tükröződik a járvány hatása.

A mutatók háttérét vizsgálva azonban több olyan tényezőt is találunk, amely arra utal, hogy *a valóságban kevésbé nőtt a reálkeresetek, mint amit a KSH kimutat*. Utóbbi nem veszi számba az ötnél kevesebb főt foglalkoztató cégeket és az egyéni vállalkozókat, holott másfél milliós táboruk a foglalkoztatottak harmadát adja. A hivatal az átlagkereset meghatározásakor csak a teljes munkaidőben foglalkoztatottak kereseteit veszi figyelembe, pedig az ő számuk 2020-ban jobban (70 ezer fővel) csökkent, mint amennyivel (52 ezer) az összes foglalkoztatotté. A KSH szerint a részmunkaidőben foglalkoztatottak száma 18,7 ezerrel nőtt (a kormány által is ösztökélt kurzarbeits programban részt vevők nagy száma miatt a tényleges számuk ennél bizonyára nagyobb volt), ami számukra ó a részleges állami kompenzáció ellenére is ó jövedelemcsökkenést jelentett. Az elbocsátások többnyire a nemzetgazdasági átlag alatt kereseteket érintettek, ami önmagában megemeli a kimutatott átlagkeresetet. A kormányzati ígérek ellenére a közfoglalkoztatottak létszáma is 12 százalékkal csökkent, ami technikailag ugyancsak megemeli az átlagkereset növekményét.

A sokféle torzítás miatt a KSH-adatokból számolt *keresettömeg alapján becsüljük meg* a reálkereset átlagos növekedésének a valóságot jobban tükröző mértékét. A keresettömeg tavaly 6 százalékkal bővült, ami csupán *2,6 százalékos reálnövekedést* mutat (a hivatalos 6,2%-kal szemben). Ám még ennél is kisebb reálkereset-növekedést kapnánk, ha az 5 fő alatti cégek béreit is figyelembe vennénk, amelyeket az átlagostól jobban sújtott a járvány.

2021-ben várhatóan még a hivatalos statisztika szerint is megtörik a keresetek évek óta tartó dinamikus növekedése: a fenyegető elbocsátások, a munkanélküliség megugrása, illetve a gazdasági nehézségek valószínűleg kemény munkáltatói magatartáshoz vezetnek. Néhány,

els sorban állami tulajdonú, illetve fenntartású gazdasági társaságnál és a költségvetési intézménynél azonban sor kerülhet a súlyosabb bérfeszültségek enyhítésére. Erre ösztönözhet a 2022. évi választások közeledése is. Arra számítunk, hogy a munkáltatók a reálérték szinten tartása mellett állnak ki, ami a *KSH által mért teljes munkaidős foglalkoztatottaknál* 4,5-5,5 százalékos keresetnövekedést eredményez; ez a *reálkeresetek* 0,6-1,6 százalékos emelkedését *valószínűsíti*. A statisztikai számbavétel említett torzításának kiküszöbölésével az *átlagos reálkereset valószínűleg jobban tükrözi a növekedését legfeljebb 1 százalékosra becsüljük*.

2.4. Foglalkoztatás, munkanélküliség

A **2020. évet** a pandémia határozta meg. Noha a válság miatt a közfoglalkoztatás növelését ígérte a kormány, a *foglalkoztatás* úgy csökkent 52 ezer f-vel, hogy a közfoglalkoztatottak száma is 19 ezer f-vel esett. 16 ezerrel csökkent a külföldön foglalkoztatottak (ingázók) száma is, ami az ottani elbocsátásokra utal. A hazai elsődleges munkaerőpiacon ezért a csökkenés mindössze 16,4 ezer f. A munkaképes-korúnak tekintett (15-74 éves) korosztályban 4.461 ezer f-nek volt munkája, ami 51,7 ezer f-vel kevesebb az előző événél. (A gyermekgondozási ellátásokban részesülők is a foglalkoztatottak körébe számító új statisztikai metodika szerint a foglalkoztatottak száma 4.603 ezer f, ami 41,4 ezer f-vel kevesebb, mint 2019-ben.) Az elbocsátások az ipart és a szolgáltatásokat egyaránt érintették; figyelemre méltó, hogy a szolgáltatások 28 ezer f-es csökkenéséből 126 ezer f a nem piaci szolgáltatásokból származik. A foglalkoztatási ráta 2020-ban 60,2 százalék (az új metodika alapján 62,1%) volt, de az *éves lezárást követően valamivel alacsonyabb*.

A nyilvántartott munkanélküliek száma 2020-ban 38 ezerrel 198 ezerre nőtt, a munkanélküliségi ráta éves átlagban 4,2 százalékra emelkedett az előző évi 3,4 százalékról. Ebben azonban nincs benne azoknak a növekménye, akik szeretnének dolgozni, de nem keresnek munkát, vagy keresnek, de nem tudnak két héten belül beállni; a pandémia az *álláskeresők* számukat is gyarapította, mivel a lezárások idején különösen nehézé vált az álláskeresés. A járvány munkaerőpiaci hatásáról reálisabb képet kapunk, ha az ebbe a körbe tartozókat is hozzáadjuk a nyilvántartott munkanélküliekhez. E tágabb kör, *a munkaerő-tartalék* 80 ezer f-vel 496 ezerre emelkedett 2020-ban.

A nyilvántartott állást keresők átlagos száma 65 ezer f-vel 316 ezerre nőtt. Miután lejárt a felmondási idő, illetve az álláskeresési támogatás három hónapos folyósítása, júniusban, majd júliusban hirtelen megugrott az ellátás nélkül maradt munkanélküliek száma és aránya. Bár az augusztusi csúcs óta az adatok folyamatos csökkenést mutatnak, a regisztrált munkanélküliek decemberi száma így is több mint 40 ezer f-vel, az ellátás nélkül maradt munkanélküliek aránya 2,4 százalékponttal magasabb volt, mint amit a januári számok jeleztek. A regisztrált álláskeresők közül decemberben 72 ezren részesültek szociális támogatásban, 10 ezerrel többen, mint egy évvel korábban. *Az álláskeresők fele azonban semmilyen szociális ellátásban nem részesült*.

2021-ben nem várunk látványos változást a foglalkoztatásban. A járvány elhúzódása, egy oltóanyag bevezetése is mind olyan, a közgazdaságon kívül eső tényezők, ami érdemben módosíthatja a munkaerőpiaci folyamatokat; ezek azonban egyelőre nem ismertek. A munkaerőpiaci keresleti-kínálati viszonyok lassan változnak; perspektivikusan a

munkaer piacon a kínálati hiány megismétlése várható, de 2021-ben ennek valószínűleg még nem lesz jelentősége. Éves átlagban 4.480-4.500 ezer fős foglalkoztatást valószínűsítünk, ami 60 százalékos foglalkoztatási rátát jelent. (Az új metodika szerint a foglalkoztatottak száma 4.610-4.630 ezer fős lehet, ami 62-63 százalékos foglalkoztatási rátának felel meg.) A munkanélküliek száma éves átlagban 170-180 ezer fősre csökkenhet, ami 3,7-3,9 százalékos munkanélküliségi rátát jelent.

2.5. Megtakarítások, hitelek

A járvány miatt bekövetkezett lezárások és elbocsátások elsősorban az alacsonyabb társadalmi státusúak körében idéztek elő keresetcsökkenést, míg a magasabb státusú, a teljes munkaidős foglalkozásukat megtartani képes rétegek jövedelme továbbra is dinamikusan nőtt. Mivel az fogyasztásukat visszavetették a korlátozott költsései lehetőségek, megnőtt a felhalmozási képességük, ami a részvénybefektetések arányának emelkedésében is tükröződött. A lakosság megtakarítási képességét a nagyvonalú, az összes hiteladósra és mindegyik hiteltípusra kiterjedő törlesztési moratórium is növelte, amelyet olyanok is igénybe vettek, akiknek erre nem lett volna szükségük, és akiknek csupán a megtakarítását növelte. A Covid-válság évében így a háztartások bruttó pénzügyi megtakarítása 15 százalékkal bővült, a GDP-arányában 8,6 százalékra emelkedett. A törlesztések elhalasztására módot adó moratórium magyarázza a lakossági hitelállomány előző évihez hasonló növekedését is. Mindezek hatására a háztartások nettó megtakarítása elérte a GDP 6 százalékát.

A törlesztési moratórium lehet az oka annak, hogy a vállalati hitelállomány is közel 13 százalékkal nőtt. Egyúttal 30 százalékkal emelkedett a vállalati betétek állománya, amiben a moratórium mellett a termelés és a beruházások visszaesése miatt erősödő pénztartás is szerepet játszhatott. A vállalati szektor újra nettó megtakarítói pozícióba került.

2021-ben várhatóan mérséklődik a háztartások megtakarítási hajlandósága. Akiket jobban megviselt a válság, azoknál a második félévben stabilizálódó jövedelemforrások az elhalasztott fogyasztás pótlását szolgálják majd. Az első félév korlátozásai azonban továbbra is fékezik a magasabb jövedelmű csoportok költségeit, ami tovább táplálja a megtakarításokat, az alacsonyabb jövedelmű rétegekben pedig az óvatossági megfontolások hatnak ebbe az irányba. A lakosság bruttó megtakarítása így is elérheti a GDP 7,7 százalékát. A fogyasztási hitelek THM-plafonjának megszüntetése, a törlesztési moratórium meghosszabbítása és a lakásfelújítási támogatás, valamint a háztartások javuló jövedelmi helyzete erősítheti a lakossági hitelezést. A második félévben, a moratórium lejártával azonban már beindulnak az addig szünetelt törlesztések, ami apasztja a hitelállományt, és a késedelembe eső hitelek aránya is megugrik, ami rontja a bankok hitelezési képességét. Mindezek eredjeként a háztartások nettó pénzügyi megtakarítása a GDP arány 5,8 százalékára mérséklődhet.

A megélénkülő beruházások miatt a vállalati hitelezés élénkülésére számítunk, bár a második félévben megszüntülő törlesztési moratórium a vállalkozások egy részénél komoly gondokat okoz majd, ami mérsékelheti a bankok hitelezési hajlandóságát. A nagyobb aktivitás miatt csökken a betételhelyezés és növekvő hitelfelvétel mellett azonban a vállalkozói szektor ismét nettó hitelfelvevővé válhat.

3. AZ EGYENSÚLYI FOLYAMATOK ALAKULÁSA

3.1. Külkereskedelem

2020-ban a magyar export euróban mérve 4,2, az import 5,8 százalékkal esett vissza, így a külkereskedelmi egyenleg 1,5 milliárd euróval meghaladta az előző évet, 5,8 milliárd euró lett. Az élelmiszerek kivitele 4 százalékkal nőtt, míg a gépek és szállítóeszközök kivitele 5 (ezen belül a robbanómotorok és a közúti járműveké 12) százalékkal csökkent. A feldolgozott termékek körében csak a gyógyszerexport (12 százalékkal) és a vegyi termékek kiszállítása bővült, ám a gyógyszerbehozatal a kivitelnél is dinamikusabban, 23 százalékkal nőtt. Országonként vizsgálva a külkereskedelmi folyamatokat: csak az ázsiai kivitel és behozatal nőtt (utóbbi 15 százalékkal), az európai export 4, a német 3 százalékkal csökkent. Az első féléves zuhanás után az utolsó negyedévben az európai reláció már jól teljesített, így éves szinten az EU-27 részaránya csak kissé mérséklődött a kivitelünkben. Az ázsiai piacok részaránya továbbra is alig haladta meg az 5 százalékot.

Külkereskedelmi folyamatainkat **2021-ben** is döntően a világpiacon, ezen belül az európai és a német konjunktúra helyzete határozza meg, és fontos lesz a járműipar helyzetének alakulása is. Világgazdasági prognózisunk alapján arra számítunk, hogy kivitelünk euróban számolva 6,5 százalékkal nőhet, értéke meghaladhatja a 2019-es szintet. Behozatalunk ennél jobban, 7,5 százalékkal emelkedhet első sorban az élénkülő beruházások, de a némileg növekvő fogyasztás miatt is. *Külkereskedelmi aktívumunk elérheti az 5,2 milliárd eurót.*

3.2. Külső finanszírozási képesség

2020-ban a beruházások és a fogyasztás visszaesése miatt a behozatal jobban csökkent, mint a járvány miatt hanyatló kivitel, ezért az áruforgalmi egyenleg hiánya mérséklődött. Az idegenforgalom elmaradása a szolgáltatásexportot is visszavetette, így az áruk és szolgáltatások többlete csaknem a felére csökkent az első háromnegyed évben. A jövedelemkiáramlás ugyanakkor jelentősen mérséklődött, így az első háromnegyed évben a folyó fizetési mérleg szerény mértékben ugyan, de pozitív egyenleget mutatott. Éves szinten a folyó mérleg egyenlege elérhette a 400 millió eurót, a GDP 0,3 százalékát. A tavalyi jelentős uniós tőkeáramlásoknak köszönhetően az ország *külső finanszírozási többlete a GDP 2,4 százalékára rúghatott.*

2021 második félévében a járvány visszaszorulásával bővülő beruházások és a fogyasztás miatt az import növekedése meghaladja az exportét. Az áruforgalom növekvő hiányát azonban várhatóan ellentételezi az erősödő idegenforgalom miatt emelkedő szolgáltatási többlet. Ám a gazdaság újraéledésével a jövedelemkiáramlás is fokozódik, ezért a folyó fizetési mérleg újra deficitessé lesz. Bár az új uniós költségvetési ciklus elején még viszonylag szerény transzferre számíthatunk, az Európai Helyreállítási és Újrindítási Alapból már az idén is beérkező pénz várhatóan fenntartja a tőkemérleg masszív többletét. Ezzel együtt is a *külső finanszírozási képesség* mérséklődésére számítunk, a többlet várhatóan nem haladja meg a GDP 1,7 százalékát.

3.3. Államháztartás, államadósság

A **2020. évi** költségvetést 2019 nyarán fogadta el a parlament 4 százalékos növekedés feltételezésével és erős megszorításokat tartalmazva. Az államháztartás hiányát a GDP 1 százalékára kívánták lecsökkenteni. A koronavírus-járvány azonban minden elképzelést felülírt. Az áprilisban Brüsszelnek benyújtott konvergenciaprogram a GDP 3 százalékos esését és 3,8 százalékos GDP-arányos államháztartási hiányt valószínűsített. Április elején létrehozták a járvány elleni védekezésre, illetve gazdaságvédelemre szánt 633, illetve 1346 milliárd forintos alapot. Ezek többnyire nem jelentettek plusz forrást, csak a költségvetési elirányzatok átcsoportosítását, ha pedig új forrásokat vontak be, az közgazdasági megfontolások helyett politikai szempontokat követett. A kormány még annak a látszatára sem ügyelt, hogy az egyes tételek valamelyest is emlékeztessenek hivatkozási címükre. Az év végén a Pénzügyminisztérium a járvány elleni alapon 383, a gazdaságvédelminél 3064 milliárd forintos túlköltésről adott számot.

A központi kormányzat hiánycélját az év folyamán ötször módosították; az eredetileg elfogadott 367 milliárd forint az év végére 5549 milliárd forint lett (a GDP 11,7%-a). A rendkívül expanzív fiskális politikára a deficitkorlát brüsszeli felfüggesztése adott módot. A hiány 40 százaléka decemberben keletkezett. A központi kormányzat túlköltekezése abból adódott, hogy a bevételek (előző évihez képest) 6,1 százalékos emelkedésével szemben a kiadások 25,3 százalékkal nőttek. Az önkormányzatok forrásait a járványon kívül a kormány is megcsapolta, miközben bevételeik növelését megtiltotta; a helyi testületeknél így mintegy 100 milliárd forintos hiány keletkezett. Ezzel együtt az államháztartás pénzforgalmi egyenlege 5650 milliárd forintot tett ki, a GDP 11,9 százalékát. A Pénzügyminisztérium által megadott *ESA-híd figyelembe vételével az államháztartás GDP arányos deficitje 8,7 százalékra nőtt.*

A kormány eredeti elgondolása szerint az *államadósság* rátája a várt 2019. végihez képest 3,1 százalékponttal mérséklődött volna. Célként tartották ki a devizában való kitettség mérséklését, a külföldi hitelezők visszaszorítását és a lejáratidő meghosszabbítását. Ezzel szemben 2020-ban az *adósságráta* 15,2 százalékponttal emelkedett, elérte a *GDP 80,6 százalékát*, és nőtt a devizaadósság aránya.

A **2021. évi** költségvetést 2020. május végén nyújtotta be a kormány a parlamentnek. 4,8 százalékos GDP-növekedésre építették olyan fiskális szigor mellett, amelynek eredményeként az államháztartási deficit a maastrichti 3 százalékos elírás alá süllyed, az államadósság rátája pedig 3,3 százalékponttal csökken. A költségvetés minden korábbinál zavarosabb, áttekinthetlenebb lett. Részben azért, mert az egyes fejezeteken belül olykor összevontak egyes címeket és azok összesített összegét közölték csak. Részben, mert felállították a Gazdaságvédelmi, az Egészségbiztosítási és Járvány elleni Védekezési alapokat, amelyekről nem derült ki, hogy melyik minisztériumhoz, vagy melyik kormányzati fejezethez tartoznak. Az Egészségbiztosítási alapba 2794 milliárd forintot, a Járvány elleni Védekezési alapba 141 milliárd forintot szedtek össze. A Gazdaságvédelmi alapot 2555 milliárd forint kiadás és 423,5 milliárd forint bevétel mellett állították fel, négy alrészre bontva, amit 2021 januárjában egy ötödikkal is kiegészítettek. Az elfogadást követően olyan kormányzati döntések (lakáspolitikai, adózás, orvosi béremelés stb.) történtek, amelyek több ezermilliárd

forintos kiadásokkal járnak. A Pénzügyminisztérium 2020 decemberében új költségvetés helyett új programmal állt el 2021-re, amelyben 4,8 százalékról 3,5 százalékra csökkentették a növekedést, és megemelték a hiánypályát.

Mivel a 2021. évi növekedési pálya ennél kedvezőbb lehet, a nagyobb növekedésből adódó nagyobb bevételek miatt a hiánymutató a tervezett 6,5 százaléknál kedvezőbb, 6,2 százalékos lehet, ha a kormány tartja magát a módosított kiadási elirányzatokhoz. A választások előtti évben azonban a kabinet vélhetően nem fogja vissza a kiadásokat (a járvány harmadik hulláma is többletráfordításokat követel), ezért 3,8 százalékos GDP-növekedés feltételezése mellett az ESA elszámolás szerinti *államháztartási hiányt 7,7 százalékra, az államadósság rátáját pedig a GDP 80,2 százalékára prognosztizáljuk.*

3.4. A fogyasztói árak alakulása

2020-ban a KSH által mért 3,3 százalékos hazai infláció a 0,7 százalékos átlagos drágulást felmutató Európai Unióban a második legnagyobb volt, aminek okai főként a magyar gazdaságpolitikában rejlenek. Egyrészt a kormány által 2019 végén felhívott kereslet jelentős áthúzó hatást gyakorolt a tavalyi árszintre. Ezt erősítette az év folyamán tovább lazult monetáris és fiskális politika, amit a gazdasági válság ellen vetettek be. A forint árfolyamromlása is kiemelkedően nagy (éves átlagban közel 8, az éven belül több mint 10 százalékos) volt, és ennek áremelő hatását a korábbiaknál kevésbé fékezte az importált iparcikkek körében is lanyguló verseny. A tavaszi lezárások során jövedelemvesztést elszenvedett cégek a nyári nyitások után emelték áraikat, annál is inkább, mert a fogyasztási cikkeknel megerősödött termelési árnyomás is erre ösztönözte őket. Megjegyezzük, hogy a KSH által 2020-ra kimutatott 3,3 százalékos infláció a ténylegesnél jóval kisebb lehet. Egyrészt azért, mert a járvány okozta korlátozások mellett a szokásosnál is nehezebbé vált a fogyasztói kosárban szereplő termékek és szolgáltatások árának a megfigyelése, másrészt, mivel a járvány alatt a fogyasztás szerkezete is megváltozott (megnövekedett például a nagyobb drágulást elszenvedő élelmiszerek aránya és csökkent az olcsóbbá vált üzemanyagoké), amit nem tükröz a hivatalos mutató.

2021-ben az áthúzó áremelkedés lényegesen kisebb az előző évinél, ám megnövekedett a külső infláció, mivel az elhalasztott (és a jegybankok és a kormányok által is felhívott) kereslethez a szétzilálódott termelési és szállítási kapcsolatok miatt elégtelenek lesznek a kapacitások. Az olajárak meglódulása, valamint a tavalyi nagy árfolyamromlás késleltetett hatása is erősíti az inflációt. A karanténoldások nyomán fellendülő fogyasztás is erősíti az inflációt, ami elsősorban a szolgáltatásoknál vált ki érdemi hatást. A termelők is igyekeznek áremelések révén pótolni a kiesett jövedelmeiket. Az esztendő átlagában *3,9 százalék körüli fogyasztói árszintnövekedést prognosztizálunk, az éven belüli drágulást pedig 4,3 százalékra tesszük, de a vártnál erősebb külső drágulás, gyengébb forintárfolyam, vagy a kínálati oldal erősebb áralkalmazkodása miatt ennél magasabb is lehet az infláció.* A legnagyobb mértékben az élvezeti cikkek árai nőnek, de az élelmiszerek körében is az átlagosnál erősebb lesz az infláció, a szolgáltatásoknál pedig nagy áringadozás várható. Megjegyezzük, hogy a hivatalos inflációs mutató az idén is kisebb lesz a valóságosnál, mivel a KSH által használt fogyasztói

kosár az erősen dráguló üzemanyagokat a tavalyi fogyasztási szerkezet alapján veszi számba, amikor a korlátozások miatt visszaestek az üzemanyag-vásárlások.

3.5. A kamatok alakulása

Az elmúlt évek gazdaságösztönző politikája miatt az MNB-nek kevés mozgásteret maradt a 2020-ban eszkalálódott járvány gazdasági hatásainak enyhítésére, sőt, április elején a gyorsan romló árfolyam védelme érdekében még kamatemelésre is rákényszerült. A gazdaságot felfélt a már addig is kiterjedt állampapír-vásárlásainak, illetve hitel- és kötvényprogramjainak bővítésével próbálta élnkíteni a jegybank. A járvány enyhülésekor, a nyáron két lépésben 0,9-ről 0,6 százalékra mérsékelte az alapkamatot, de változatlanul mínusz 0,05 százalékon tartotta a bankokat orientáló egynapos betéti kamataát. Szeptemberben azonban az erősödő inflációs veszélyre tekintettel az egyhetes betéti rátaát elmozdította az alapkamattal addig megegyező szintjét 1, és 0,75 százalékra emelte. Ezzel gyakorlatilag *az egyhetes betéti kamata vette át az irányadó ráta szerepét.*

Az MNB **2021**-ben is felfélt unortodox módszerekkel serkenti a gazdaságot, és kevésbé kamatainak ó a különösen sérülékeny forintárfolyamot megzavaró ó módosításával. A Monetáris Tanács januárban tovább növelte vállalati kötvényvásárlási keretét, a kötvények futamidejét és megvásárolható összegét, márciusban pedig a közvállalatokra is kiterjesztette a programot és növelte az állampapír-vásárlási lehetőséget. Bár a jegybank törekvése, hogy tovább lazítsa politikáját, a 4 százalék körüli, idénként azt meghaladó fogyasztói infláció, ami a maginfláció magasabb szintjével párosul, kamatemelésre is kényszerítheti. Ám feltehetően nem a politikai közbeszéd tárgyát képező alapkamatot növeli az MNB, hanem a bankoknak nyújtott egyhetes betéti kamata emelésével ad jelzést a piacoknak arra, hogy nem tolerálja a 4 százalék fölé emelkedő inflációt.

3.6. Az árfolyam alakulása

Az MNB továbbra is nagyon laza monetáris politikája a forint árfolyamát is gyengítette, amit a lanyha befektetői bizalom is táplált. A gyengülő árfolyam inflációs nyomását részben a külpiazi defláció, részben a hazai kereslethiányos állapot ellensúlyozta, ám a maginfláció így is csaknem kilépett a toleranciasávból. Az inflációs veszély ellen az MNB alig tett valamit, így az év folyamán *a forint árfolyama soha nem látott mértékben, b 10 százalékkal gyengült, az euró értéke 330-ról 365 forintra emelkedett. Éves átlagban is közel 8 százalékkal gyengült a forint az euróhoz képest, az euró árfolyama 325-ről a 351 forintra nőtt. Mivel az év közepétől a dollár is gyengült az euróhoz képest, a dollár forintárfolyama kevésbé emelkedett.*

A forint tavalyi nagyarányú gyengülésének erőteljes inflációs hatása volt. **2021**-ben az MNB már nem folytathatja a magyar valuta leértékeléséhez vezető politikáját, mivel a külső infláció is erősödik és a belső kereslet is élénkül. Devizapiaci intervenciókkal, esetleg kamatemeléssel próbálja kordában tartani a február végétől 370 forint közelébe araszoló euróárfolyamot. Az euró forintárfolyama *az év végén a tavalyi szint közelében marad* (367 forintot prognosztizálunk), de *éves átlagban tovább gyengül* (364 forint körül alakul). A dollár forintárfolyama az idén is kevéssel 300 forint alatt várható.

4. EGYES ÁGAZATOK TELJESÍTMÉNYE

4.1. Ipar

Az ipari termelés **2020**-ban 6,1 százalékkal csökkent. Ez elzetes várakozásainknál kisebb esés, meg sem közelíti a 2009-es válságév 18 százalékos negatív rekordját. Míg 11 évvel ezelőtt az export csökkenése jóval nagyobb volt, mint a belföldi eladásoké, most a két reláció az éves átlagot nézve fej-fej mellett haladt. A járványhelyzet eltérően érintette a termelés és a fogyasztás egyes szegmenseit. Tavaly az alágazatok kétharmada ó köztük a járműipar ó nem tudta elérni a megelőző év szintjét, míg a villamosenergia ipar, a villamos berendezések és számítógépek gyártása mellett a gyógyszer- és élelmiszeripar is dinamikusabban nőtt.

2021-re feltételezzük, hogy a járványhelyzet fokozatosan javul, a fogyasztás emelkedik és a beszállítói láncok működése is helyreáll, esetenként a kapcsolatok átrendezésével ó így a kereslet és a kínálat is támogathatja a növekedés visszatérését. Erre utal az augusztustól dinamikusabban növekvő rendelésállomány, ami azonban decemberben megtört. Még nem világos, hogy ez egyszeri kisiklás, vagy egy tartósabb tendencia kezdete. A járvány második, sőt harmadik hulláma, a nyomában járó elbizonytalanodás és néhány ismét felerősödő termelési nehézség (mint az autógyártás 2021 eleji alkatrészellátási gondja) arra utal, hogy az első félévben leginkább a bázishatás emelheti meg a mutatókat. Amennyiben nyártól helyreáll a gazdaságok normális működése, akkor az idén *5-6 százalékos ipari növekedésre számíthatunk*. Még fontosabb kérdés azonban, hogy a válság okozta sokk és az általa teremtett új lehetőségek mennyiben segítik a régióta szükségesnek látszó struktúraváltást. A válságkezelés hazai módszerei egyelőre inkább a szervezet konzerválása felé mutatnak.

4.2. Épít ipar

Az épít ipar három évig tartó 20 százalékos fölötti növekedésének lassulására már a járványtól függetlenül is számítani lehetett, főként a parlamenti választásokhoz igazított központi-önkormányzati beruházások kifulladására miatt. Az ágazat kibocsátása **2020**-ban 9 százalékkal, az iparnál erőteljesebben csökkent, mivel a kínálati sokk itt kevésbé hatott, a keresletet pedig a kormányzat számos eszközzel próbálta ösztönözni. A korábbi időszaktól eltérően az épületek építése kevésbé esett vissza, mint az egyéb építményeké, ami jórészt a lakásépítéseknek köszönhető: az átadott lakások köre a válság ellenére több mint egyharmadával bővült. A 28 ezer új lakás 2010 óta példátlanul magas érték, ugyanakkor több mint tíz éve az is példátlan, hogy a tervezett építkezések száma elmarad a felépített lakásokétól: a kiadott építési engedélyek száma tavaly ó évek óta tartó lassú ereszkedés után ó több mint egyharmaddal zuhant.

Ennek ellenére úgy látjuk, hogy **2021**-ben az épít ipar az előző év alacsony bázisán növekedésnek indulhat, mégpedig az épületek építésének erőteljesebb fellendülésével, amely tevékenység tavaly meghaladta az ágazat kibocsátásának felét. Megrendelése novemberben és decemberben már 50-60 százalékos többletet mutattak az egy évvel korábbihoz viszonyítva, míg az egyéb építmények szerződésállománya az év végén is csak a 89 százalékos szinten állt. Az építkezések dinamikáját a termelési célú beruházások mellett

fként a lakásépítések táplálhatják. Az építési engedélyek körének szűkülése átmeneti lehet; a fellendülést valószínűsít az 5 százalékos ÁFA kulcs visszaállítása, valamint a családi otthonteremtési támogatások megszüntetése és további kiterjesztése. Összeségében az idei év egészére az építőipar 4-5 százalékos növekedésre számítunk.

4.3. Agrárgazdaság

2020-ban az időjárás (különösen a csonthéjas gyümölcsöket és az almát érintő tavaszi fagykár) komoly károkat okozott a mezőgazdaságban, ám a koronavírus-járvány más ágazatoknál kevésbé érintette a szektort. A mezőgazdasági termelés volumene mintegy 2,2 százalékkal esett vissza. A növénytermesztési és kertészeti termékek előállítására 3,3, az élő állatoké és állati termékeké 1,3 százalékkal csökkent. A szarvasmarha-ágazatra pozitív hatást gyakorolt a kedvező világpiaci helyzet és a támogatási környezet. A madárinfluenza miatti állategészségügyi intézkedések feloldásával párhuzamosan megkezdődött a baromfitelepek újra benépesítése, így az év második felében nőtt az állomány. A technológiai megújulást segítő fejlesztések jóvoltából a magyar mezőgazdaságnak a mainál jóval nagyobb termékelőállítás is lehetővé vált a termelési kapacitása alakult ki. A koronavírus-járvány is felhívta a figyelmet az értékláncok hézagosságára, a termelési bázis erősítésére, a hozzáadott érték növelésének szükségességére, a precíziós gazdálkodás alkalmazásának felértékelésére.

A szántóföldi növénytermelés volumene 2021-ben (átlagos időjárás esetén) 10 százalékkal is nőhet. A szántóföldi zöldségtermelés 1-2 százalékkal emelkedhet, a gyümölcsstermelés akár meg is duplázódhat, így a növények termelése volumenben 14-15 százalékkal emelkedhet. A vágóállat-termelés 3-4, a tojás- és a tejtermelés 1-2 százalékkal nőhet. A teljes mezőgazdasági termelés 8-9 százalékkal bővülhet 2021-ben. Az élelmiszerfogyasztás legfeljebb 2 százalékkal emelkedik, az import és az export egyaránt 3 százalékkal nőhet. Az agrárágazat teljes külkereskedelmi szaldója újra megközelítheti a 3 milliárd eurót. A mezőgazdasági beruházások a nyertes uniós pályázati projektek folytatódó megvalósulásával továbbra is magas szinten maradnak.

Összefoglaló számszer el rejelés

Megnevezés	2019	2020	2021*
<i>Világgazdaság</i>			
GDP-termelés világ összesen(el z év=100)	102,8	96,5	105,0
Ebb l - Eurózóna	101,3	93,0	104,0
- Németország	100,6	95,0	103,2
Infláció a fejlett országokban (%)	1,4	0,7	2,2
Áruk- és szolgáltatások világkereskedelme (el z év=100)	101,0	90,4	108,0
<i>Magyar gazdaság</i>			
GDP-termelés (el z év=100)	104,6	95,0	103,8
Bruttó állóeszköz-felhalmozás a GDP-ben (el z év=100)	112,2	92,7	106,0
Háztartások fogyasztási kiadása (el z év=100)	104,6	97,5	103,2
Háztartások nettó megtakarítása (a GDP %-ában)	4,9	6,0	5,8
Reálkereset (el z év=100)	107,7	106,2**	101,1
Foglalkoztatottak száma munkaer -felmérés szerint, <i>régi metodika</i> , éves átlag (ezer f)	4 512	4 461	4 490
Munkanélküliség rátája, éves átlag (%)	3,4	4,2	3,8
Kivitel (folyó áron, euróban)	104,0	95,8	106,5
Behozatal (folyó áron, euróban)	105,5	94,2	107,5
Külkereskedelmi mérleg egyenlege, millió euró	4 334	5 795	5 180
Folyó fizetési mérleg egyenlege, millió euró	-363	400*	-500
Küls finanszírozási képesség a GDP %-ában	1,5	2,4*	1,7
Államháztartás egyenlege a GDP %-ában (ESA 2010)	2,0	8,7	7,7
Államadósság a GDP %-ában	65,4	80,6	80,2
Infláció, éves átlag (%)	3,4	3,3	3,9
Infláció, év végén (%)	4,0	2,7	4,3
Jegybanki alapkamat, év végén (%)	0,90	0,60	0,60
Egyhetes betéti kamat	-	0,75	0,90
3 hónapos állampapír-hozam, év végén (%)	0,15	0,78	1,00
Forint/euró árfolyama, év végén	330,5	365,1	367
Forint/euró árfolyama, éves átlag	325,4	351,2	364
Forint/dollár árfolyama, év végén	294,7	297,4	298
Ipari termelés (el z év=100)	105,6	93,9	105,5
Épít ipari termelés (el z év=100)	120,4	90,9	104,5
Mez gazdasági termelés (el z év=100)	100,2	97,8	108,5
Nominális GDP, milliárd forint	47 514	47 605	52 080

* A Pénzügykutató Zrt. prognózisa

** A keresettömeg alapján számított becslésünk szerint a valóságban ennél jóval kevésbé n tt a reálkereset, éves indexe 102,6 százalék körüli lehetett (indoklását lásd a 2.3. fejezetben)

A prognózis elkészítésében részt vett: Antalóczy Katalin, Herczog László, Mohácsi Kálmán, Petschnig Mária Zita, Várhegyi Éva, Voszka Éva.

Szerkesztette: Várhegyi Éva